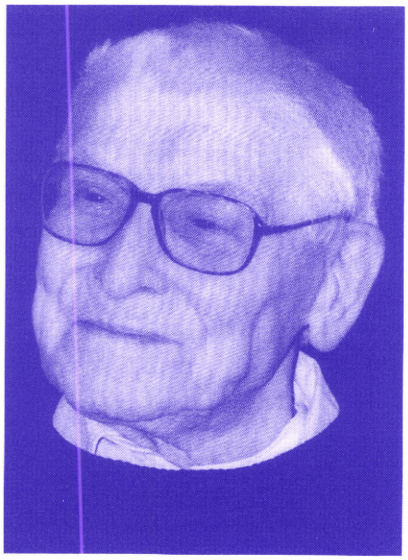

Op 9 februari 2007
overleed in het RVT St.-Carolus
in St.- Katharina-Lombeek (Ternat)
onze medebroeder

Alfons Cuppers

salesiaan-priester van Don Bosco

CUPPERS Alfons

Hij was 99 jaar op 29 augustus 1930.

Hij werd tot priester gewijd in Turijn op 7 juli 1935.

1925-1926	Groot-Bijgaarden	noviciaat
1926-1927	Groot-Bijgaarden	filosofie
1927-1931	Hechtel	leraar-assistent
1931-1935	Turijn	theologie
1935-1936	Groot-Bijgaarden	leraar-assistent
1936-1938	Oud-Heverlee	catechist
1938-1942	Verviers	econoom
1942-1945	Groot-Bijgaarden	leraar
1945-1949	Hoboken	onderpastoor
1948-1949	Sint-Pieters-Woluwe	leraar
1949-1955	Groot-Bijgaarden	directeur
1955-1960	Hechtel	directeur
1960-1962	Sint-Pieters-Woluwe	provinciaal econoom
1962-1963	Haacht	econoom
		provinciaal econoom
1963-1966	Groot-Bijgaarden	pastoor
		provinciaal econoom
1966-1975	Groot-Bijgaarden	pastoor
1975-1988	Orsmaal	pastoor
1988-1992	Groot-Bijgaarden	
	Sint Katarina-Lombeek	aalmoezenier
1992-2000	Groot-Bijgaarden	op rust
2000-2005	Hoboken	op rust
2005-2007	Groot-Bijgaarden	op rust
	RVT Sint-Katharina-Lombeek (Ternat)	

Hij overleed in St.-Katharina-Lombeek
op 9 februari 2007

HOMILIE

Geachte familie, beste medebroeders en medezusters in de Salesiaanse Familie, parochianen van de Savioparochie en goede vrienden van onze medebroeder Fons,
van Mijnheer Cuppers,

Toen wij een week geleden het nieuws vernamen van het overlijden van onze oudste medebroeder, kwamen er verschillende verhalen en gevoelens los. Ik hoorde droefheid: "We missen niemand graag. Elke mens, hoe oud hij ook is, is ons dierbaar." Er klonk dankbaarheid: "We hebben hem toch lang bij ons mogen hebben. Hij was een man die veel betekend heeft voor onze salesiaanse provincie." Iemand zei: "Jammer. Mag hij en mogen wij nu later dit jaar geen honderdjarige salesiaan vieren?" Bladerend in de bijbelse wijsheid las ik het vers: "Als hij honderd jaar wordt, leeft een mens lang, maar het tijdstip van zijn sterven komt hij nooit te weten." We hoorden het in de eerste lezing van deze viering (Sir 18,1-14). En enkele verzen verder vond ik: "De barmhartigheid van de Heer gaat uit naar alles wat leeft. Hij voert hem terug zoals een herder zijn kudde." En dat gaf rust. Daarom mogen we hier gelovig afscheid nemen van onze medebroeder met veel rust en dank in het hart. We geloven dat hij in Gods handen is.

Het bijbelse beeld van God dat de lezingen van deze viering ons brengen is dit van een herder. "God is een barmhartige herder," zegt de bijbelse wijsgeer. En net als wij stelt hij de vraag: "Wat is de mens, waar dient hij toe? Is hij meer dan een stukje leven van enkele tientallen jaren en is het dan gedaan?" Het gelovig antwoord luidt: "Neen, wij zijn in Gods ogen oneindig kostbaar. Worden we 99 jaar of zijn we misschien minder krachtig, God vindt ons allemaal belangrijk. Wij zijn Zijn kinderen. Hij houdt van ons zoals een herder van zijn kudde. Wij gaan hem ter harte. Hij behoedt ons." Dat is onbegrijpelijke goddelijke liefde.

Deze barmhartige liefde wordt ons duidelijk in Jezus. Hij neemt hetzelfde beeld en spreekt van de goede herder, de goede pastor, de goede pastoor (Joh 10, 11-18). 'Goed' betekent dan de echte, de ideale, de betrouwbare en ware herder. Het is iemand die ten volle zijn verantwoordelijkheid durft nemen voor zijn kudde, voor datgene wat hem toevertrouwd is. Hij slaat niet op de vlucht wanneer er gevaar dreigt zoals een huurling. Hij heeft hart voor zijn mensen. Jezus zegt: "Ik ben de goede herder". Uit het evangelie weten hoe Hij het in Gods naam opneemt voor kleinen en zwakken zodat ze Gods warmte voelen in zijn woorden en optreden. En Jezus geeft aan elke goede herder nog een karakteristiek mee. "Ik ken de mijnen, en de mijnen kennen Mij." Dit kennen is meer dan iemand bij naam kennen. Het is een warm kennen met een kijk op de rijkdom die bij de andere van binnen zit. Het is beminnen, de andere bevestigen, liefde voelbaar maken, harten veroveren, zichzelf wegcijferen en zich ten dienste stellen van de kudde.

Wij, salesianen, herkennen in dit evangelische beeld van de goede herder graag onze stichter Don Bosco (C 11). De gegevenheid of zelfgave droeg bij Don Bosco het kenmerk van een sterke pastorale liefde. Hij wou goed doen als

opvoeder en leraar, en nog meer als priester en herder voor jongeren en voor gewone mensen. In die zin was zijn pastorale liefde getekend door een jeugdige dynamiek en een grote apostolische bewogenheid. 'Da mihi animas', klonk het, of 'zielen zoeken, mensen bij God brengen, verbinden met de bron van alle Liefde'.

Goede mensen, met dit bijbels en salesiaans beeld van de Goede Herder mogen we vandaag het leven van onze medebroeder, Mijnheer Cuppers, lezen. En er valt veel te lezen over hem. Verschillende jubileumboeken zoals dat van de Vlaamse provincie, van de salesiaanse huizen van Hechtel, Hoboken, Haacht en Groot-Bijgaarden, van een halve eeuw chiro Groot-Bijgaarden en de eerste brochure van 'Gesprekken in de schemering' verhalen fragmenten uit zijn rijk salesiaans levensverhaal. Het is een te lang verhaal voor vandaag.

Toch willen we nog even met de herder meelopen.

Alfons of Petrus werd geboren in het Limburgse Heusden op 10 december 1907. Daar groeide hij op in eenvoudig groot gezin waar er hard gewerkt moest worden. De omstandigheden van de Eerste Wereldoorlog maakten het niet altijd gemakkelijk. Hij zelf bewaarde kostbare herinneringen aan deze kinderjaren. Met veel warmte vertelde hij over zijn familie en jaren heeft hij er een goede band mee bewaard. Hij was en voelde zich bijna een 'pater familias', die de drie broers en vijf zussen, de vele neven en nichten van nabij volgde en ze ook geregeld wist op te trommelen om mee te werken in een of ander salesiaans project. *"De familie, elk zo wat met zijn eigen stielkennis en mogelijkheden,"* schreef hij, *"heeft heel wat opgeknapt en onder handen genomen."* Geen wonder dat hij in 1995 te Hechtel met meer dan driehonderd familieleden zijn diamanten priesterjubileum mocht vieren.

"Het was gezellig en deugddoend, met vooral veel jong volk. Mocht er ook een priesterroeping uit groeien!", vertelde hij achteraf. Zo klonk het 'Da mihi animas' naar de familie.

Enkele maanden geleden vertelde hij mij in het rustoord volgend verhaal. Ik noteerde het dezelfde dag nog. "Mijn ouders hadden voor mij besloten dat ik na de lagere school naar het college in Beringen moest gaan. Toen de pastoor, de neef van het Heilige Paterke van Hasselt, vernam dat zijn misdienaar naar Beringen zou gaan, vond hij dat niet goed. Er waren nog jongens die vanuit Heusden en omliggende naar Beringen gingen. Onderweg naar school haalden zij nog al wat kwajongensstreken en 'deugenieterijen' uit. Daarom gaf de pastoor mij een briefje mee voor mijn moeder waarin stond dat ik niet naar Beringen mocht gaan. Mijn moeder zei dat ik wel daarheen moest. Het was immers reeds zaterdag en maandag zou het nieuwe schooljaar beginnen. Bijgevolg was er 'conseil de la maison'. Vader en moeder en ook de pastoor zaten samen rond tafel. De volgende dag gingen wij te voet langs het Kapelleke door de bossen naar Don Bosco Hechtel. In Hechtel ontving ons Mijnheer L. Deckers. De Franse salesianen waren vertrokken. Mijnheer Deckers wou in Hechtel beginnen met een Latijnse afdeling." Zo ontmoette Fons in 1920 Don Bosco.
Vijf jaar later kwam hij voor de eerste maal naar Groot-Bijgaarden. Hij begon het noviciaat bij don Montagnini, een novicemeester die Don Bosco zelf nog gekend had. Bij hem leerde hij als een zoon en leerling het hart van onze stichter kennen, verwoord in het 'Da mihi animas, cetera tolle'. Na een jaar noviciaat kon hij op 24 juni 1926 schrijven: *"Zeer Eerwaarde Heer Bestuurder, Het noviciaat loopt ten einde en de dag van de beloften uit te spreken nadert. Met deze neem ik dan de vrijheid U te vragen toegelaten te worden tot de tijdelijke beloften met het vast voornemen mij later voor eeuwig aan God toe te wijden in het salesiaans gezelschap.*

De reden waarom ik u de aanvraag doe in de rangen van de zonen van Don Bosco, is de gedachte dat ik alzo beter mijn eigen zaligheid zal kunnen bewerken en met meer vrucht arbeiden aan de redding van de zielen, vooral de verlaten jeugd."

Tijdens zijn theologiejaren in Turijn zou hij deze gedachte bij elke aanvraag tot een of andere wijding in het Italiaans herhalen. Op 7 juli 1935 werd hij in de Basiliek van Maria, onze Hulp, in Valdocco (Turijn) samen met vierenvijftig jonge mannen tot priester gewijd. Het was het begin van zijn verder herderlijk engagement.

Nu kon hij naar het woord van Paulus in praktijk brengen wat hem geleerd en overgeleverd was, wat hij gehoord en gezien had. Fons gaf enkele jaren gaf hij les bij de theologanten, maar eerder dan een denker en leraar was hij de man van de praktische naastenliefde. Met een groot hart nam hij het pastorale programma van Don Bosco op en werkte onvermoeid voor "de glorie van God en het heil van de zielen". Als econoom, directeur, provinciaal econoom was hij bezorgd om de uitbouw en de toekomst van de salesiaanse werken in Verviers, Groot-Bijgaarden, Hoboken, Hechtel, Woluwe, Haacht en Heverlee. Het was geen gemakkelijke opdracht. Er waren donkere episodes bij: de vochtigheid en de vermoeidheid in Verviers; de vlucht met de soldaten over Abbeville tot bij Toulouse in '40 ; de moeizame opstart van een technische school met coadjuteurs te Groot-Bijgaarden die later naar Halle verhuisde; de moeilijke periode na het verdelen van de goederen tussen de Vlaamse en de Waalse provincie. Er waren ook veel mooie momenten en daar rekende hij als organisator zeker bij: de bedevaart met een speciale trein naar Rome in 1954 om er de heiligverklaring van Dominiek Savio bij te wonen. Het ander motto van Don Bosco "Labora et temperantia", "Werk en matigheid" dreef

hem al evenzeer. Hij was een kordate, onversaagde werker en eenvoudige, sobere pionier van verschillende salesiaanse werken. In een tijd dat de salesiaanse provincie volop in expansie was en het financieel moeilijk had, heeft hij met matigheid en zuinigheid heel wat bereikt. Zo werd er wel eens gezegd dat hij eerst een frank in twee beet, voordat hij hem uitgaf. Hij kende vele wegen om moeilijke dossiers administratief op te lossen of om financies los te weken, want bouwen kostte geld.

De echte herder werd hij in 1963. Hij was de geliefde pastoor-herder: eerst twaalf jaar op deze parochie, daarna dertien jaar in Melkwezer (Orsmaal). Hij had er zelfs een trouwe herdershond. Met de gezindheid van Jezus ging hij de mensen tegemoet. Hij luisterde en bemoedigde, vierde en zalfde. Hij was een herder die voorop kon gaan en zich ten dienste stelde van de kudde, die zo naar Jezus verwees dat men langs Hem Jezus kon vinden. Velen op deze Savioparochie zullen hem blijven herinneren als de herder die mensen wou samenbrengen in een salesiaanse familiegeest en als pastoor dicht bij hen stond. Hij wist wat hij wou en pakte daarom soms het werk zelf maar in handen. Zo zorgde hij voor de aankoop van de nodige gronden van deze Saviocampus, de bouw van het Saviocentrum, zocht chirolokalen en klaslokalen, en werkte hij mee aan de plannen voor de bouw van deze kerk.

Het herder-zijn van Mijnheer Cuppers had een sterk salesiaans accent. Het uitte zich in zijn voorliefde voor de jongeren en de wens om jonge mensen gelukkig zien. In het jaar 1935-1936 gaf hij hier in Groot-Bijgaarden een nieuwe impuls aan het patronaat. In Hoboken stond hij na de oorlog als medepastoor mee aan de wieg van de chiro. Zelfs aan de start van het latere Chiro-Vlaanderen werkte hij even mee. Voor deze jongeren was hem niets te veel. “Voor elk bivak wist hij zoveel te bedelen en te verzamelen,” vertelde men

te Hoboken, "dat hij na het bivak nog over had en het kon geven aan zijn pastoor." Chiroleidsters kwamen hem zelfs vijftig jaar later nog dankbaar bezoeken. Als directeur en pastoor stond hij op deze parochie ten volle achter het 'pat' en de latere de chirojongens en chiromeisjes.

Zijn herder zijn had ook een Mariaal accent. Met de 'paternoster' leefde hij in de school van Maria. Ook voor menige zuster van Don Bosco was hij een gids.

Mijnheer Cuppers werd ouder. De heupen werden stroever en pijnlijker. Hij was blij dat hij vanuit Melkwezer terug naar Groot-Bijgaarden mocht komen en nog enkele jaren als aalmoezenier rustig mocht 'herderen' in St.-Carolus (St.-Katharina-Lombeek). Vanaf 1992 woonde hij in de gemeenschap te Groot-Bijgaarden, later in Hoboken. *"Ik breng mijn oude dag stil en rustig door. Ik lees de krant, ik volg het nieuws, ik word goed verzorgd en geholpen. Ik blijf u allen gedenken in mijn gebed en stil mijmeren en nadromen..."*, schreef hij gewoonlijk rond de nieuwjaarsdagen.

De laatste twee jaren was hij opnieuw in St.-Carolus. Hij klaagde niet, maar vertelde over de goede zorgen die hij er kreeg van het personeel en de nabijheid van zijn medebroeders. Alleen vond hij het spijtig dat hij niet meer kon lezen. Het deed hem deugd als hij op een salesiaans feest even in de gemeenschap kon zijn, zoals enkele weken terug nog op het Don Boscofeest in deze kerk. Hij bleef een bezorgde herder; parochiaal en salesiaans nieuws interesseerde hem. Onlangs nog mocht Jos, zijn mantelzorger, hem nog kort de jaarspreuk van de Algemeen Overste toelichten: 'Bewogen vanuit Gods liefde voor het leven'. Zo was Mijnheer Cuppers: bewogen.

Niet onverwacht is hij naar de Goede Herder teruggekeerd om nu ten volle te bewegen in Gods Liefde.

Mijnheer Cuppers,
eens ontmoette je Don Bosco.
Naar zijn model
wou je een goede herder zijn
in salesiaanse huizen en op verschillende parochies,
voor vele jongeren en gewone mensen.

Je leidde ze naar vruchtbare weiden,
opende toekomst voor hen.
Je bracht ze bij de Bron van levend water.

Zo beleefde je Don Bosco's leuzen:
'Geef mij de zielen' en 'Werk en matigheid'.
Hij gaf je voldoende brood en veel werk,
en beloofde je de hemel.

Wij geloven dat die hemel,
het huis van de Heer,
nu je woning zal zijn
in alle komende tijden.
Je mag er veilig thuis zijn,
altijd.

Jos Claes,
Provinciaal

Groot-Bijgaarden, Savioparochie,
16 februari 2007.